

OB NOVEM LETU

Leto 1971 je bilo jubilejno leto, proslavljali smo 25 let ustanovitve ISKRE Kranj, 20 let delavskega samoupravljanja in 10 let združitve večjega dela elektroindustrije v združeno podjetje ISKRA Kranj. Tudi vrsta naših organizacij je proslavljala svoje jubileje.

V preteklem letu smo sprejeli tudi statut ISKRE, ki predstavlja izredno pomemben samoupravni sporazum med organizacijami ZP ISKRE. Na osnovi sprejetih ustavnih amandmajev in akcijskih programov ISKRE bo pomembno v bližnji bodočnosti postaviti našo organizacijo tako, da bo odločanje o rezultatih dela dejansko zadeva neposrednih proizvajalcev. V tej smeri bodo morale zlasti naše organizacijske enote vložiti vse napore. To je izredno pomembna naloga vseh dejavnikov v združenem podjetju in v naših organizacijskih enotah.

Leto 1971 je bilo za ISKRO zelo uspešno, saj smo postavljeni gospodarski načrt skoraj na vseh področjih uspešno izvršili. Prav gotovo bi postavljeni gospodarski načrt presegli v še večji meri, če bi podjetje poslovalo z večjo stopnjo likvidnosti. Prav nezadostna likvidnost je ustvarjala pri marsikateri članici ZP ISKRE izredne probleme, ki se kažejo v manjši sortiranosti reproductivnega materiala, nerednem izplačevanju osebnih dohodkov in ustvarjanju tudi težjih situacij v nekaterih naših organizacijskih enotah.

V letu 1971 se je ISKRI pridružila ELRA iz Škofje Loke, vrsta drugih organizacij pa kaže velik interes, da se pridružijo naši ISKRI.

Ekonomska nestabilnost v naši državi bo prav gotovo imela odraz v naši poslovni politiki v letu 1972. Večja usmeritev ISKRE na domači trg, zlasti pa na inozemski trg, na rentabilno proizvodnjo, večjo produktivnost, ekonomičnost poslovanja, racionalno investicijsko politiko, bo vsekakor omogočila ISKRI tudi v prihodnjem letu uspešno poslovanje in tudi premagati razne težave.

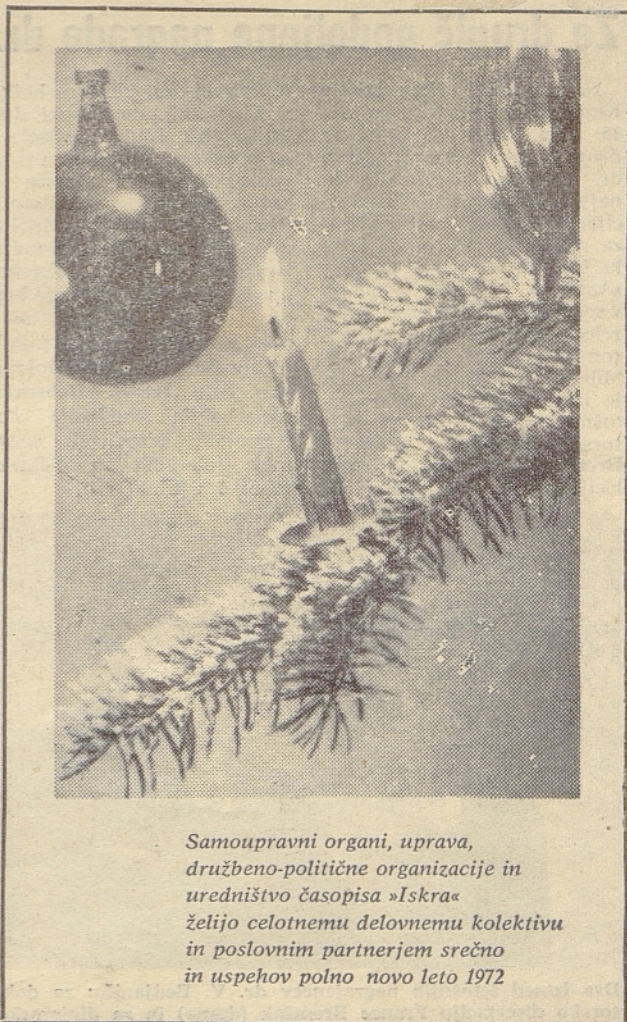
Zasluga, da smo v preteklem letu uspešno poslovali, gre nesporno vsem našim proizvodnim organizacijskim enotam, Iskra Commerce, ki je svoje delovanje in aktivnost razširil, našemu Zavodu za avtomatizacijo, ki je tudi v veliki meri prispeval k izboljšanju in razširitvi naših proizvodnih programov. Tudi naš center za avtomatsko obdelavo podatkov se je s svojim delom uspešno vključeval v poslovanje organizacijskih enot združenega podjetja. Zasluga delavcev v vseh teh enotah je torej, da smo preteklo leto uspešno končali.

Tudi v naslednjem letu bo uspeh podjetja odvisen od dela naših delovnih ljudi. Pozivam vse delavce vseh naših enot, da se tudi v naslednjem letu z vso svojo ustvarjalnostjo vključijo v delo v svojih enotah, ker le tako bomo zagotovili uspešno poslovanje vsega združenega podjetja in tudi konkurenčno sposobnost ISKRE tako na domačem kot na inozemskem trgu.

Posebej pa se še obračam na vse naše organe upravljanja in družbenopolitične organizacije, da s svojimi stališči in aktivnim delom pomagajo reševati probleme, in to zlasti v smeri zagotovitve čimboljšega standarda naših delovnih ljudi.

Končno se zahvaljujem vsem delavcem, organom upravljanja in družbenopolitičnim organizacijam za sodelovanje v preteklem letu, istočasno pa v novem letu 1972 želim vsem mnogo sreče, osebnega zadovoljstva in čimboljših poslovnih rezultatov.

Generalni direktor ZP ISKRA
Vladimir Logar, dipl. oec.

Samoupravni organi, uprava, družbeno-politične organizacije in uredništvo časopisa »Iskra« želijo celotnemu delovnemu kolektivu in poslovnim partnerjem srečno in uspehov polno novo leto 1972

»Avtomatika« Ljubljana

Plan za leto 1972 sprejet

Delavski svet tovarne je že sprejel gospodarski plan za leto 1972. V planu je načrtana poslovna politika v prihodnjem letu, ki vsebuje stabilizacijske elemente, izhajajoče iz sedanjega gospodarskega položaja in smeri združenega podjetja po zmanjšanju prevelike rasti obsega proizvodnje.

S tem je zadoščeno splošnim naporom za uveljavitev stabilizacije, vendar z druge strani, to pomeni stagnacijo,

ker omejevanje rasti proizvodnje pomeni omejevanje rasti vseh elementov dohodka in v inflacijskem položaju to pomeni krčenje sredstev ne samo za razširjeno, temveč tudi za prosto reprodukcijo.

Splošni gospodarski položaj nas sili, kljub tem spoznanjem, v omejevanje rasti proizvodnje in iskanje notranjih rezerv ter v sprejemanje konkretnih nalog za ublažitev posledic. Izboljšanje je iskati v naslednjem:

— zmanjšanju vseh stroškov

— boljši organizaciji proizvodnje, ki naj zagotovi optimalen rezultat pri izkoriščanju obstoječih zmogljivosti

— preusmeritev uvoza

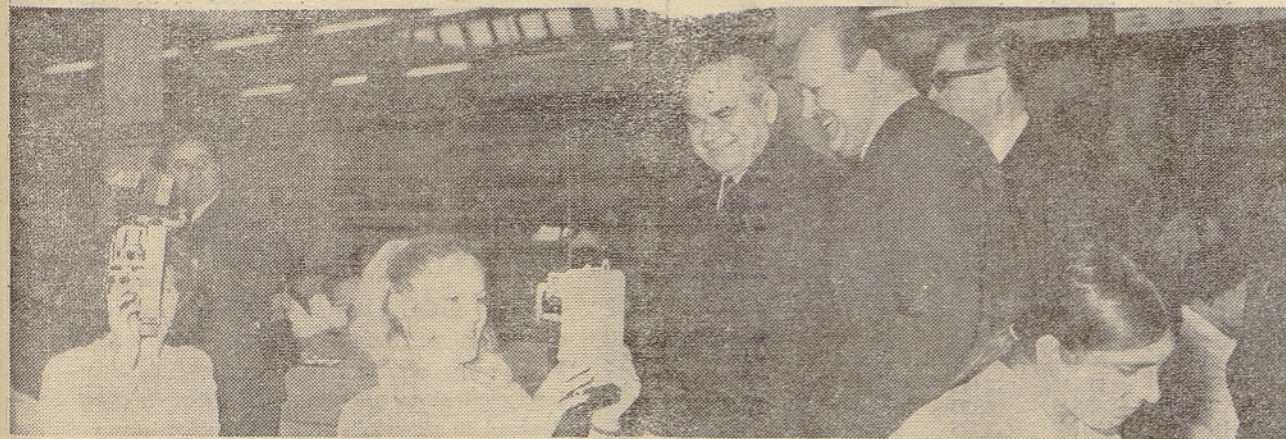
— povečanje izvoza

— spremembi strukture proizvodnje z zmanjševanjem proizvodnje nedonosnih artiklov in povečanjem proizvodnje bolj donosnih artiklov.

Z investicijsko politiko je določena le modernizacija obstoječih zmogljivosti, zamenjava nekaterih osnovnih sredstev, s tem v zvezi pa tudi izboljšanje tehnoloških postopkov.

V kadrovski politiki plan predvideva šolanje novih kadrov v poklicnih, srednjih in visokih šolah ter došolanje obstoječega kadra.

(Dalje na 6. strani)

V okviru tritedenskega obiska v Jugoslaviji je v torek dopotovala enodnevni obisk v našo republiko sovjetska delegacija, ki jo je vodil podpredsednik ministrskega sveta zveze sovjetskih socialističnih republik in predsednik državnega gospodarskega plana Nikolaj Bajbakov. Delegacija si je ta dan v spremstvu predsednika IS Staneta Kavčiča ogledala tudi proizvodne obrate kranjske Iskre. V razgovoru je gen. direktor Iskre Vladimir Logar očrtal razvojno pot Iskre, njene izdelke in organizacijo. Izredno zanimanje gostov za Iskrine izdelke, ki so po njihovem mnenju zelo kvalitetni kaže, da lahko optimistično gledamo na večje gospodarsko sodelovanje kot doslej

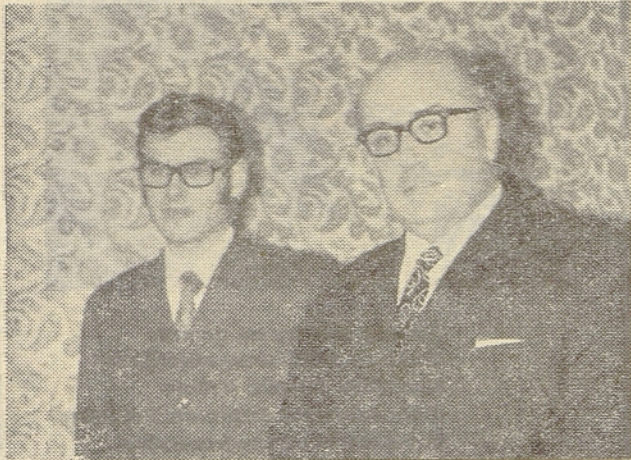
Že drugič podeljene nagrade dr. V. Bedjaniča

Na skromni slavnosti v Klubu poslancev SRS so bile 15. t. m. dopoldne letos že drugič podeljene nagrade dr. Vratislava Bedjaniča za najboljšo doktorske disertacije, dve magistrski deli in za najboljšo diplomsko delo, ki sta jih razpisala tovarna »Aparati« in ZZA. Komisija v sestavi prof. dr. Anton Ogorelec, dipl. ing., prof. dr. Anton Dolenc, dipl. ing. in prof. Mihajlo Golubović, dipl. ing. je izmed prispelih del za letošnje nagrade izbrala doktorsko disertacijo Franceta Bremšaka »Optimalna regulacija nuklearnih reaktorjev«

(fakulteta za elektrotehniko v Ljubljani), magistrski deli Mirka M. Ljubića »Sinteza adaptivnega regulatora sa promenljivom strukturoom za jedan objekat upravljanja drugog reda sa promenljivim parametrima« in Ljubomira Grujića »Sinteza sistema automatskog upravljanja kretanja krutog tela kroz fluid« (oba z elektrotehniške fakultete v Beogradu) ter diplomsko delo Iztoka Gabrovca »Analiza in simulacija ekstremalnih adaptivnih sistemov (fakulteta za elektrotehniko v Ljubljani).

Slavnostni podelitvi letošnjih nagrad dr. Vratislava Bedjaniča žal niso prisostvovali vsi štirje nagrajenci, ker slednja dva iz Beograda nista prišla v Ljubljano. Uvodno besedo je imel predsednik komisije za podelitev nagrad dr. Bedjaniča, prof. dr. Anton Ogorelec, dipl. ing., za njim pa je spregovoril o liku dr. Vratislava Bedjaniča prof. dr. Albert Čebulj, dipl. ing. — dekan ljubljanske fakultete za elektrotehniko. Sledila je podelitev nagrad Francetu Bremšaku v višini 8000 dinarjev in Iztoku Gabrovcu v višini 5000 dinarjev, medtem ko sta nagrajenca iz Beograda prejela nagradi v višini po 6000 dinarjev. Vsem štirim nagrajencem pa so razen tega izročili tudi pismena priznanja.

Udeleženci slavnostne podelitve letošnjih nagrad dr. V. Bedjaniča so nato imeli skupno kosilo v Klubu poslancev SRS.

Dva izmed letošnjih nagrajencev dr. V. Bedjaniča: za doktorsko disertacijo France Bremšak (desno) in za diplomsko delo Iztok Gabrovec

Predsednik Tito na seji predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije

Sindikati morajo biti odločnejši v boju zoper tehnokratizem

Zadnji seji predsedstva sindikatov Jugoslavije je prisostvoval tudi predsednik republike Josip Broz Tito, ki je poleg številnih razpravljalcev posegel v debato. V svojih izjavah je predsednik Tito govoril o nekaterih vprašanjih, o katerih je govoril že na nedavni 21. seji predsedstva ZKJ, razen tega pa je to pot spregovoril tudi o nagrajevanju. Pri tem pomembnem vprašanju je poudaril, da bo treba natančno analizirati zlasti nagrajevanje tistih delavcev z zelo nizkimi osebnimi dohodki. Sindikati bi morali biti tudi bolj odločni v boju zoper tehnokratizem, ki predstavlja nevarnost za samoupravljanje v naših organizacijah. Del svojih izjav je predsednik Tito posvetil tudi temu, da se je treba odločneje boriti zoper neupravičeno bogatenje, pri čemer pa bo treba bistveno spremeniti dosedanj davčni sistem, ki takšno neupravičeno bogatenje naravnost stimulira. Zal največ zaslužijo prav tisti, ki obračajo tuja sredstva in temu je treba napraviti konec.

Ob koncu svojih izjav je predsednik Tito poudaril še to, da mora Zveza komunistov spet postati povezovalna sila naše socialistične skupnosti in jamstvo njene trdnosti.

» Orodjarna « Ljubljana

Razprodane zmogljivosti

Delovnemu kolektivu naše tovarne orodja v Stegnah se za prihodnje leto obetajo polne roke dela. Z zadovolj-

stvom so v tovarni povedali, da so organizacije združenega podjetja s svojimi naročili orodij za prihodnje leto zasedle kar 70% proizvodnih zmogljivosti, medtem ko je takorekoč prodanih tudi nadaljnjih 30% proizvodnih zmogljivosti za nekatere stalne naročnike doma, glede na potek dogovorov in bližnji podpis pogodbe, pa tudi za izvoz v Vzhodno Nemčijo.

To praktično pomeni, da so proizvodne zmogljivosti tovarne orodja v prihodnjem letu že razprodane, pri čemer bo tovarna v letu 1972 za 25% povečala vrednost svoje proizvodnje in tako dosegla realizacijo 10.000.000 dinarjev, kar bo vsekakor lep uspeh tega, prav za prav maloštevilnega delovnega kolektiva.

Vrednost proizvodnje 10 milijonov dinarjev v okviru ZP Iskra dejansko ne predstavlja kdo ve kakšnega deleža, vendar, če pa ob tem pomis-

limo na to, koliko bodo ustvarile druge tovarne ZP Iskra z orodji, ki jim jih bo dobavila tovarna orodja, potem je vsekakor lahko jasno vidno poslanstvo in vloga, ki jo vedno bolj odigrava naša tovarna orodja na Stegnah.

Glede dobav orodij za vzhodnonemške naročnike so pogovori v teku in je pred podpisom tudi ustrezna pogodba, po kateri bo naša tovarna orodja izdelala vrsto zahtevnih orodij za tehnično plastiko. Vzporedno s tem delno že teko tehnološke priprave za to proizvodnjo, ki naj bi se začela že v januarju, na osnovi kompletne dokumentacije naročnika.

Ob tako ugodnih izglelih za prihodnje leto delovni kolektiv tovarne orodja z optimizmom zre v prihodnost, zavedajoč se pa hkrati tudi odgovornosti, ki jih ima, da bo predvideno povečanje proizvodnje tudi dosegel.

— J —

Možnost plasmana Iskrine opreme

Pred kratkim je bil sklenjen mednarodni aranžman o izgradnji petrokemije v vrednosti 200 mlrd. S din. V tem kompleksu je, poleg rekonstrukcije HIP — Pančevo predvidena tudi izgradnja avtoceste Novi Sad — Beograd in prav tako izgradnja hidrosistema Donava — Tisa — Donava. Med drugim so na področju Vojvodine rekonstrukcije tovarn in obratov kot: metalni kompleks v Zrenjaninu, hoteli, prehrabena industrija in PTT mreža, kjer je povsod možnost za plasman naših izdelkov.

Proizvodnja ZP v novembru

Sifra	Organizacija	Izpolnitev v 000		Mesečna r.	Odnosi v %		4:3
		I.-X./70	I.-XI./71		Odnos do plana	Odnos do plana I.-XI.	
30	Elektromehanika	311.130	381.418	36.450	104,9	100,0	122,6
40	Elementi	158.334	126.934	10.378	54,7	65,7	80,2
50	Avtomatika	75.938	105.674	10.922	106,0	89,4	139,0
59	Sprejemniki	60.000	71.380	5.100	63,7	89,2	119,0
60	Aparati	96.877	125.215	11.109	90,5	90,5	129,3
70	Avtoelektrika	172.070	168.399	13.223	95,4	88,6	97,9
71	Elektromotorji	44.530	50.348	5.123	80,1	69,4	113,1
72	Naprave	25.703	31.590	3.916	82,3	75,0	122,9
73	Elektronika	16.682	22.380	3.504	132,8	76,3	134,2
74	Kondenzatorji	58.430	66.920	4.604	77,2	84,8	114,5
75	Instrumenti	30.423	34.410	2.979	91,2	88,9	113,1
76	Polprevodniki	20.681	22.307	2.275	79,8	61,9	107,9
77	Usmerniki	18.003	24.902	3.355	152,5	94,3	138,3
79	Gospodinjski aparati	45.307	67.450	7.281	96,6	108,4	148,9
97	Orodjarna	5.598	6.814	695	109,8	89,7	121,7
SKUPAJ TOVARNE		1.139.706	1.306.141	120.915	90,0	87,3	114,6
11	ZZA	95.276	22.042	7.690	102,5	79,7	65,1
20	Commerce-proizvodna d.	27.303	43.705	4.130	92,8	96,1	169,1
20	Commerce-inženiring	169.726	191.569	18.175	96,1	99,0	112,9
78	CAOP	1.822	2.750	250	100,0	91,7	150,9
SKUPAJ ORGANIZACIJE		294.127	300.066	30.245	97,2	93,8	102,0
ZDRUŽENO PODJETJE		1.433.833	1.606.207	151.160	91,3	88,5	112,0

Problematika gospodarskih razmer

(Referat Iskrinega delegata tov. Leopolda Mraka (Elektromehanika Kranj) na III. kongresu sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije)

V poglavju »ekonomski položaj delovnih organizacij«, v poročilu republiškega odbora se z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se položaj delovnih organizacij ni bistveno izboljšal. Trdi se celo, da se je obremenitev dohodka delovnih organizacij v korist družbene akumulacije v obdobju 1967—1970 celo povečala. To se dogaja torej kljub jasno začrtani in z raznimi akti določeni gospodarski politiki SFRJ, ki je vsebovala tudi program razbremenjevanja gospodarstva ter zadolžitve za izvajanje oz. uresničevanje te politike. Ugotavljamo, da

se ta program ni uresničeval, obremenitve gospodarskih organizacij pa se večajo, zlasti glede na večanje vseh vrst stroškov.

Velik del industrije je bil zadnji, ki je pričel povečevati cene in si tako poskušal obdržati ustrezno mesto v celotnem narodnem gospodarstvu. To se sliši nekoliko anahronistično, če predpostavljamo, da je prav industrija hrbenica vsakega razvitega narodnega gospodarstva. Obenem pa se nam vsiljuje mnenje, da smo se ob delitvi in uporabi narodnega dohodka obnašali kot gospodarsko razvitejši. V taki situaciji je prihajalo do razvrednotenja in celo do absolutnega zmanjševanja dohodka, ne glede na stopnjo organizacijske in tehnične razvitosti ter produktivnosti posameznih organi-

zacij. Poglavitni povzročitelji gospodarske nestabilnosti so prevelika in neustrezna cenovna gibanja z vsemi neuskkljenostmi med pogoji ustvarjanja in delitve med panogami in sferi proizvodnje, kakor tudi v sferi ustvarjanja in porabe dohodka v terciarnih in sekundarnih dejavnostih. Pretirana inflacija prizadene najprej in najmočneje prav zaposlene v primarnih dejavnostih, delavce v proizvodnji, torej tiste, ki ustvarjajo prvi in največji del nove vrednosti. Prizadene jih v raznih oblikah — na dohodku, ki se uporablja kot nadomestilo za delo in produktivnost ter izboljšanje delovnih pogojev, kakor tudi v ekvivalenci blaga, ki ga delavci v različnem času dobijo za svoj osebni dohodek ali kot upravljalci za izboljšanje reprodukativne sposobnosti sredstev za delo. V takih pogojih konkurenčnost in intenzivnost gospodarjenja izgublja na pomenu, pa tudi nobena posamična in kompleksna kalkulacija ne more biti stalna, sigurna in realna. Razlike se odražajo tudi glede na kapitalno, delovno ali blagovno intenzivnost v proizvodnji in prometu blaga. Obstaja torej cela vrsta iz družbenega gospodarstva izvirajočih pogojev gospodarjenja, ki bi morali delovati stimulatивно, selektivno, objektivno in pravično z jasnimi gospodarskimi predpostavkami načrtovanja bodočega razvoja, s skrbjo za širitev in modernizacijo proizvodnje ter socialno varnost delavcev.

Iz urejenosti ali neurejenosti gospodarstva izvira skoraj nepregleden niz gospodarskih, samoupravnih, političnih in socialnih problemov. Konkretnije bi rad opozoril samo na aktualnost nekaterih gospodarskih, samoupravnih in socialnih problemov, in sicer:

Vključevanje v mednarodno delitev dela je za celo vrsto gospodarskih organizacij življenjska nuja, kar še posebej drži za elektroindustrijo v kateri jaz delam. Tehnologija na tem področju tako hitro napreduje, da se razmerja med našimi dosežki prej povečujejo kot zmanjšujejo. Če se bomo hoteli kolikor toliko vključevati v mednarodno delitev dela, bomo morali bolj skrbeti za modernizacijo naše proizvodnje in zato vlagati tudi ustrežna sredstva, katerih pa ima gospodarstvo premalo. Statistike kažejo, da so naše gospodarske organizacije bolj obremenjene z raznimi dajatvami in prispevki kot drugod. Sindikati bi morali mnogo ostreje podpirati zahteve industrije v procesu njihovega razbremenjevanja, ki gre v končni fazi tudi za izboljšanje materialnega položaja delavcev. Zavedam se, da bo tudi v bodoče gospodarstvo glavni nosilec družbenega razvoja, vendar pa je treba sprejemati in izvajati take

(Dalje na 6. strani)

EDVARD KARDELJ JE GOVORIL AKTIVU LJUBLJANSKIH KOMUNISTOV

Tehtna analiza dogodkov in stanja ZK

Edvard Kardelj, član Izvršnega biroja predsedstva ZKJ je 20. t. m. v dvorani Uniona v Ljubljani govoril aktivu ljubljanskih komunistov o vzrokih nedavnih dogodkov na Hrvaškem in na splošno o stanju v Zvezi komunistov ter o nalogah članstva ZK. Že v uvodu svojega obširnega in tehtnega govora, ki se je odlikoval po natančni opredelitvi in obrazložitvi vseh pojavov in vzrokov zanje, je dejal, da ob dogodkih in pojavih na Hrvaškem ne gre za neke izolirane pojave in dogodke, pač pa za idejne in politične pojave, ki so značilni za sedanje stanje v celotni jugoslovanski družbi in še zlasti v Zvezi komunistov. Tako kot je ZKJ preživljala težke trenutke l. 1948, a naposled našla zanesljivo pot iz tega, tako ob sedanjih pojavih lahko v razočaranje vseh tistih, ki so že računali, bodisi doma ali v tujini, na to, da je udarna moč ZKJ skrhana, da je naša ZK bolnik, ki mu je treba zadati še zadnji udarec, pa bo lahko Jugoslavija jutri postala plen kogarkoli, zanesljivo računamo, da se bo ZKJ s Titom na čelu odločno spoprijela s takimi pojavi in jih onemogočila.

Seja predsedstva ZKJ in Titove besede niso udarec naši demokraciji, pač pa udarec po lastnem oportunitizmu in drugih pojavih, udarec, ki je prišel v pravem času in, ki bo dovolj močan, da bo obračunal z vsemi poskusi ofenzive škodljivega nacionalizma. Ob koncu svojega govora je Kardelj dejal, da se v obdobju od ustanovitve nove Jugoslavije do danes niso prav nič spremenili razlogi in interesi, zaradi katerih so se jugoslovanski narodi združili v skupni socialistični državi. Prav zato socialistične sile naše skupnosti ne morejo dovoliti, da bi kakršen koli nacionalistični politikant ali ambiciozni karierist izpodkopaval to našo enotnost in, da bi kakršnekoli trenutne gospodarske ali politične težave postale povod za morebitni napad na dolgoročne interese vseh narodov SFRJ.

» Elektromehanika « Kranj

K članku: Odločno po začrtani poti

Kot smo že poročali je volilna konferenca ZK v Elektromehaniki dala niz mnenj in predlogov za čim uspešnejše delo. Da se je delo konference uspešno odvijalo in, da je razprava nakazala glavne probleme, ki jih bo treba čimprej rešiti, je dokaj pripomogla tudi zadevna analiza osnovnih organizacij ZK po vseh oddelkih. Zaključki, ki jih je na podlagi zapisnikov zbrala org.-kadrovska komisija, so bili naslednji:

Na vseh sestankih osnovnih organizacij je bilo ugotovljeno, da je informativnost kolektiva slaba, zato naj se sprejme ustrezne sklepe, da bo obveščanje članov kolektiva zadovoljivo, oz. pravočasno in razumljivo. Zadevno je treba ponovno uvesti proizvodne sestanke, kjer naj se obravnava vsa tekoča problematika.

Strogo je treba voditi nadzor, da velike investicije ne bi prizadele OD.

Glede informiranosti so bile že dane določene direktive. Občasne aktualne informacije prek ozvočenja so že v teku, povečan bo interni list

»Informator«, v kratkem pa bo uveden nov informativni oddelek, čigar dejavnost bo vsestranske informacije, priprave informativnih sestankov, ustanovitve in vodenje tehničnega muzeja v Iskri ter kronika Iskre. Razpisano je bilo delovno mesto — referent za informacije, zahtevano pa je visoka ali višja izobrazba.

Kot vse kaže, je sklep ZK oz. tudi sindikata v kranjski tovarni našel v samoupravnih organih in vodstvu takojšen odziv, zato je pričakovati, da bo pri naslednji konferenci družbeno-političnih organizacij informiranje v kranjski tovarni že boljše ocenjeno.

Glede investicij oz. OD pa je bilo s strani direktorja kranjske tovarne odločno povedano, da nove investicije ne bodo zavirale rasti osebnih dohodkov, pač pa je namen novih investicij, ki se v glavnem nanašajo na telefonijo, solidna podlaga za zaposlovanje, večanje produktivnosti, večanje proizvodnje in skladov ter večanje osebnih dohodkov oz. socialne varnosti sedanje in bodoče generacije.

Pred sprejetjem dopolnil ustave SR Slovenije

Dokončno besedilo amandmaja XXXI, ki govori o sindikatih

Skupna komisija vseh zborov skupščine SR Slovenije za ustavno vprašanja je po obširni javni razpravi pripravila predlog ustavnih dopolnil k ustavi SR Slovenije, o čemer bo dokončno razpravljala in odločala predvidoma 27. decembra letos skupščina SR Slovenije v celotnem sestavu.

Predlagano besedilo XXXI. ustavnega dopolnila, ki govori o mestu in vlogi sindikatov, je naslednje:

»Delavci, združeni v sindikatih, razvijajo in uresničujejo samoupravljanje in socialistične samoupravne družbene odnose, zagotavljajo svoj vpliv na družbeno odločanje in uveljavljajo svoje samoupravne pravice s tem, da:

— se zavzemajo za uresničevanje svoje neodtujljive pravice, da na podlagi dela v temeljnih organizacijah združenega dela in v vseh oblikah združevanja in poslovnega sodelovanja pridobivajo dohodek, upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije in odločajo o dohodku, ki ga kot del skupnega družbenega dohodka ustvarijo v različnih oblikah združenega dela in združevanja sredstev;

— si prizadevajo za izboljševanje delovnih in življenjskih razmer z razvijanjem samoupravljanja, z večanjem produktivnosti dela in razvijanjem sodobne organizacije dela ob intenzivni uporabi znanstvenoteknoloških dosežkov ter s stalnim izpopolnjevanjem svojih strokovnih sposobnosti in znanja o zakonitostih razvoja družbe;

— se zavzemajo za dosledno uresničevanje in zaščito pravic delavcev v združenem delu in delavcev, zaposlenih pri občanih, ki delajo z lastnimi sredstvi, ter organizirajo ustrezne oblike pomoči; predlagajo družbene ukrepe v primerih hujše kršitve samoupravljanja v delovnih organizacijah in dajejo pobudo za postopek, da se zaščitijo pravice delavcev in pravice delovnih skupnosti v temeljnih organizacijah združenega dela;

— usklajujejo interese na temelju samoupravljanja, delitve po rezultatih dela ter vzajemnosti in solidarnosti in oblikujejo družbeno merila za zagotavljanje svoje socialne varnosti; spodbujajo samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje in v njih sodelujejo, krepijo njun demokratičen značaj in odgovornost za uresničevanje sprejetih obveznosti;

— se zavzemajo za družbeno-ekonomske in politične odnose, ki omogočajo polno izražanje ter uresničevanje njihovih interesov;

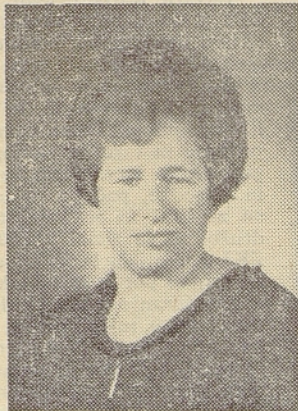
— zagotavljajo demokratičen kandidacijski postopek in sodelujejo pri izbiri kandidatov za organe upravljanja v organizacijah združenega dela, v interesnih skupnostih in za delegate v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti; dajejo zahtevo za izdajo zakonov in drugih aktov, zastavljajo vprašanja samoupravnim, predstavniskim in upravnim organom, ki so jih dolžni obveščati o pomembnih družbenih zadevah, obravnnavati njihova stališča in predloge, preden o njih dokončno odločijo.

— Sejem novoletnih želja — Sejem novo

Ob koncu leta navadno objavljamo novoletne želje. Letos smo za novoletne misli in želje povprašali med našimi delavkami in delavci. Del njihovih odgovorov in želja objavljamo v zadnji letošnji številki, želje ostalih pa bomo objavili še v prvi številki v letu 1972.

TONČKA CEFERIN dela pri izdelavi statorskih paketov v Iskrini tovarni elektromotorjev in gospodinjskih aparatov v Železnikih. Na vprašanja o novoletnih željah je takole odgovorila: »V Iskrini tovarni sem zaposlena 7 let. Z delom sem zadovoljna, z OD pa, saj veste, vsak želi kaj več; draginja raste in jo osebni dohodki ne dohajajo. Kdo jo bo ustavil? ... No, kar se tiče prostega časa lahko povem, da ga nimam. Davča, kjer sem doma, je daleč, pa tudi dela je dovolj. Ker želite vedeti kakšne želje imam za leto 1972 — povem, da želim predvsem zdravje in da bi kolektiv dosegel čimveč uspehov!«

MARIJA OREL je zaposlena v tovarni avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici. Našemu sodelavcu je na novoletna vprašanja takole odgovorila: »Delam na liniji rotorja in sicer od leta 1959. To je moja prva zaposlitev. Vesela sem, da tovarna tako lepo napreduje, saj se je v 10 letih razvila na vseh področjih. Za novo leto 1972 si predvsem želim zdravje, da bi uspešno končala administrativno šolo, da bi bilo dovolj dela v tovarni in da bi se s sodelavci še nadalje tako dobro razumela kot doslej. Vesela bi bila, če bi sindikat organiziral še več izletov.«

boljšalo ko bodo rešene težave preteklosti, želi, da bi se problem nelikvidnosti čimprej uredil, kar bi ugodno vplivalo tudi na razvoj njihove tovarne. Osebnostno pa si želi zdravja, v tovarni pa čimboljše sodelovanje in uspeh.

STANKA LOTRIČ je zaposlena na delovnem mestu »navijanje rotorjev«. Na novoletna vprašanja je povedala tole: »V tej tovarni (Železniki) delam 9 let, delala pa sem že na raznih delovnih mestih v montaži, zdaj pa navijam rotorje. Res, zadovoljna sem z delom, nič pa se ne bi »pritoževala«, če bi bili osebni dohodki nekoliko večji. Dobro je, da smo v tej dolini na tovarno tako navezani, saj dosti lažje prebolevamo razne probleme. Skoraj bi prešla glavno vprašanje ... V novem letu si želim zdravje in srečo v družini, da bi hčerka lepo napredovala in da bi kolektiv dosegel čimveč delovnih uspehov.«

IVA SAMEC je članica novogoriškega kolektiva. V tovarni se je zaposlila leta 1970. Z delom je zelo zadovoljna. Za novo leto si želi zdravja, predvsem pa, da bi se ji uresničila najbolj skrita, a hkrati največja želja.

Poleg tega želi kolektivu čimveč uspehov, da bi vladalo sožitje med delavci in da bi na svetu vladal mir.«

FRANČISKA PETERNEL je zaposlena 15 let v kranjski tovarni. Z delom je zelo zadovoljna, s pripombo, da so norme kar preveč napete. Tudi mož je zaposlen v Iskri, zato se tudi doma pogovori dokaj sučejo okoli Iskre. Ko je povedala, da ima tri sinove, so ji oči kar zažarele od ponosa, kar je tudi razumljivo. Najstarejši je pri vojakih, mlajša pa hodita v šolo. Kakšnih posebnih želja za novo leto nima, pač pa bo zadovoljna, če bodo v tovarni vladali dobri odnosi in razumevanje in da bi tovarna uspešno poslovala.

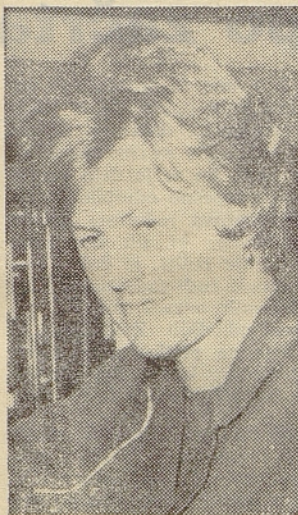
ANI ZUPAN dela na justiranju telefonskih aparatov. V Elektromehaniki je zaposlena dve leti. Pravi, da se je kar dobro vživela v tovarniško vzdušje, celo z OD je še kar zadovoljna, kar se malokdaj sliši. V prostem času ima dovolj dela v gospodinjstvu, zato je njen »hobi« kot pravi, kuharica, likalnik in podobne stvari. Ima pa tudi osemletnega sina, ki je še kar priden ... Posebne ozir, osebne želje je zadržala zase, kar se pa tovarne tiče, pa pravi, da bi drugo leto vsaj tako dobro poslovali kot letos.

LJUDMILA GORENC je bila zaposlena 16 let v obratu Lipnica, zdaj pa 2 leti v matični tovarni v Kranju. Je aparaterka pri UNI motorjih. Njene želje so zdravje in zadovoljstvo v družini. Povedala je, da ima fantka in punčko v starosti 12 in 9 let ter da sta pridna tako doma kot tudi v šoli. Želja: »Da bi bilo vsaj tako kot v letošnjem letu!« Glede prostega časa pa je dejala: »Gospodinjim, in to mi vzame veliko časa, seveda pa me TV program tudi zanima, preberem kakšno povest ali dober roman, pa tudi lepa glasba me navdušuje.«

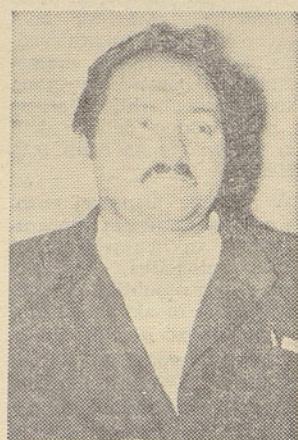
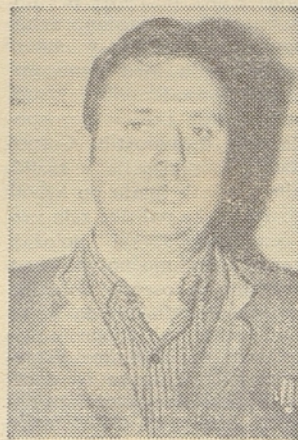
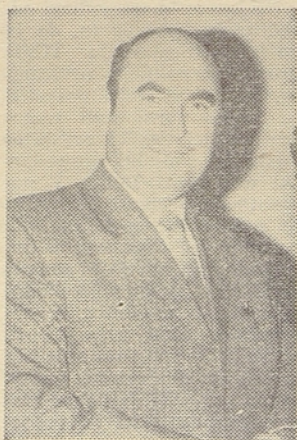
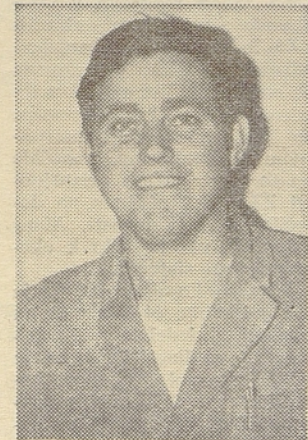
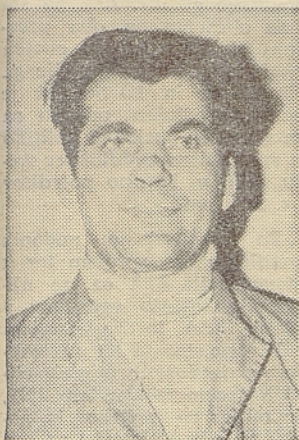
VERA MEZEK je zaposlena v tovarni elektromotorjev in gospodinjskih aparatov v Železnikih. Povzeli smo naslednje: »V tovarni sem šele 4 mesece in se takorekoč na tovarniško življenje še le privajam. Delam na tekočem traku za proizvodnjo kompresorskih motorjev in sicer varim priključne kable na izhode statorskih tuljav, kar je zlasti za oči precej naporno, vendar sem z delom zadovoljna. Za novo leto pa imam toliko želja, da jih težko naštejemo, upam pa, da se jih bo vsaj nekaj izpolnilo.«

SILVERIJA MOŽE je zaposlena v tovarni radijskih sprejemnikov v Sežani. Kljub dokaj neugodnim osebnim dohodkom in nesigurnosti, kaj bo s tovarno v Sežani pred dvema leti je z mnogimi prebrodila to krizo. Je mnenja, da so se razmere dokaj izboljšale, vendar so OD še vedno relativno nizki, ker jih neprestano znižuje tudi draginja. V upanju, da se bo to stanje tudi v tej tovarni iz-

ANICA PAVLICA, zaposlena v tovarni »Sprejemniki« Sežana od 1957. leta, želi ob nastopu leta 1972, da bi bila in vsi v njeni družini zdravi, da bi se popolnoma uredile razmere v tovarni, predvsem zboljšal osebni dohodek, da bi tovarna čimveč proizvajala, dosegala temu primerne finančne in gospodarske rezultate, zlasti pa tudi, da bi se v tovarno našelila taka delovna disciplina, da bi vsi intenzivno delali.

STANE RUGELJ je kot brusilec zaposlen v tovarni orodja. Se mlad Iskraš je, saj bo januarja šele tri leta pri nas. Vendarle je rad odgovoril na naše skupno vprašanje, kakšne so njegove novoletne želje.

»V delovnem kolektivu se dobro počutim, vendarle pa menim, da bi nam boljši red in disciplina lahko pomagala do še boljših gospodarskih rezultatov, posebno v drugem letu, ko bodo naše naloge še večje in bolj zahtevne. Pri tem bi k boljšim rezultatom prispevali tudi večje medsebojno razumevanje, manj notranjih trenj — skratka boljši odnosi.

V novem letu si želim le normalnejših pogojev za delo, dovolj dela in seveda s tem tudi dohodka.

JOŽE BLAZIČ, brusilec, je pred letom in pol prišel v tovarno orodja, vendar je v Iskri že 17 let, saj je prej delal v kranjski Elektromehaniki. Počasi se je vživel v delovni kolektiv tovarne orodja in predvsem si želi, da bi se tovarna čim prej izkopal iz finančnih težav, ki izvirajo še iz preteklosti. »Sodim, da bi rešitev tega najbolj precejšnji meri utrdila položaj tovarne orodja in vplivala tudi na izboljšanje notranjih odnosov. Za to bi si morali prizadevati vsi, pa bi prav gotovo tudi na področju gospodarjenja bili lahko še uspešnejši. Tako kot drugi, si tudi jaz želim, da bi imeli dovolj dela in s tem tudi zagotovljen ustrezen dohodek, kot član delavskega sveta tovarne si pa želim, da bi samoupravni organi dobili pravo veljavo, ker bi s tem lahko učinkoviteje pomagali vodstvu tovarne pri reševanju aktualnih vprašanj.«

SLAVKO HOMAR je šofer v obratu »Upori« v Šentjerneju že od l. 1954. Pred kratkim je praznoval lep jubilej — prevožen milijonti kilometer, brez posebnih težav in peripetij.

»Predvsem bi rad, da bi novo leto za naš obrat, pa tudi za celotno tovarno elementov za elektroniko prineslo ugodnejše pogoje za delo in gospodarjenje. Leto, ki se izteka, nam je tako prineslo dovolj težav in skrbi. Osebnostno pri svojem delu si želim, da bi ga lahko še dolgo opravljal in, da tudi v prihodnje ne bi imel kakih neprilic in težav na vedno bolj polnih cestah. Celotnemu kolektivu naše tovarne, posebno pa še obrata v Šentjerneju, pa v novem letu želim veliko uspehov in osebnega zadovoljstva.«

FRANC KASTELIC je že od l. 1957 brusilec v orodjarni tovarne elementov za elektroniko. V novem letu si želim za tovarno boljše pogoje, več naročil in manj težav, kakršnih letos ni manjkalo. Prav bi bilo, da bi še izboljšali notranjo disciplino v tovarni, varčevanje na vseh ravneh in izkoristili obstoječe notranje rezerve. Vse to nam lahko prinese samo koristi. Tu na Stegnah bi bilo treba bolje urediti vprašanje prevoza, saj smo kar precej daleč od rednih prometnih zvez. Za vse, ki so že dolga leta v tovarni bi bilo po moje treba spet uvesti takoimenovani dodatek na stalnost, kot priznanje za vsa vložena prizadevanja. Vsem nam v novem letu pa želim več naročil, več dela in tudi boljše zasluške.«

FRANC MEHLE je v tovarni elementov že od l. 1955 in dela v orodjarni kot rezkalec. »V prihodnjem letu si želim, da bi ne bilo več takšnih težav in pomanjkanja naročil, kakršna so nas prizadela letos. Tudi prizadevanja za odpravo nelikvidnosti bi nam pomagala pri našem poslovanju. Želim, da bi ugodnejše potekala naša prodaja, zdaj prek Iskra Commerce. Znotraj tovarne bi lahko še izboljšali medsebojne odnose. Kot navdušen športnik pa bi predvsem rad, da bi v danih pogojih v naši tovarni več pozornosti posvetili športni dejavnosti in rekreaciji. Tu seveda ni zadosti le večje razumevanje in pozornost, pač na tudi finančna sredstva, brez katerih je težko kaj storiti. Ob malo večji prizadevnosti vseh v tovarni na Stegnah bi že davno lahko pri tovarni uredili predvideno balinišče in odbojkarsko igrišče, pa bi že imeli osnovne možnosti za našo rekreacijo. V novem letu bodimo vsaj zainteresirani bolj marljivi, pa nam bo morda tudi to uspelo.«

**DOPIŠUJTE
V ISKRO!**

DOPIŠNIKI!
Iskrena hvala za letošnje sodelovanje, hkrati pa vas vabimo, da tudi v letu 1972 čimveč sodelujete. Srečno novo leto ter mnogo uspehov in osebnega zadovoljstva vam želijo člani uredniškega odbora časopisa Iskra.

Delo Tehnološke komisije ZP Iskra je ponovno obrodilo sadove

Tehnološka komisija ZP Iskra, v kateri delujejo tehnologi proizvodnih organizacij in Zavoda za avtomatizacijo, obstaja že deveto leto. Obravnava skupna aktualna vprašanja, ki jih je treba v ZP Iskra rešiti in predlaga Komisiji PO ZP Iskra za dejavnost 1 in 2 financiranje razvojnih in raziskovalnih nalog s tega področja.

Oddelek za študij dela v ZZA, ki te naloge izvaja, je Tehnološki komisiji dne 17. 11. 1971 predložil in odobritev dve uspešni nalogi. Komisija ju je po obširni razpravi sprejela in izdala odobritev za uporabo v proizvodnih organizacijah ZP Iskra.

Prva naloga rešuje problematiko dodatkov za napor

pri delu. S predloženo metodo, ki sta jo razvila tov. Evgen Marek, dipl. ing. in tov. Marjan Trojar, dipl. ing., je mogoče ugotoviti meje, pri katerih nastopi telesno utrujanje zaradi premagovanja bremena, ali pa zaradi neustrezne drže telesa in okončin, kar imenujemo stacionarno delo. Raziskavo, ki jo je financirala dejavnost 1, je ZZA objavil v brošuri »Meje za telesno utrujanje, kadar uporabljamo vnaprej določene čase«. Teorija sloni na predpostavki, da naj delavec pri osemurnem delavniku ne porabi več kakor 2000 kcal. Da se to ne bi zgodilo, je treba odpravljati težka dela in delovno mesto oblikovati tako, da bo ta pogoj dosežen. To pa je mogoče s po-

močjo Work-Factorjeve analize in predložene metode zelo dobro vnaprej izračunati ter preprečiti utrujanje. Ker z nobeno doslej znano metodo nismo mogli ugotoviti, zakaj se pri nekaterih, naglo se ponavljajočih delih pojavlja prekomerno utrujanje mišic, v delavnicah temu pojavu niso pripisovali posebne važnosti. Tako se zaradi nepoznavanja dejstev pod pojmom »čisto in lahko delo« skrivajo mnoge težave, ki jih je praksa reševala le s posluhom mojstra, ali pa jih sploh ni reševala. Zato prihaja pri kratkih operacijah in ostrem delovnem tempu do lokalnega preutrujanja, kasneje pa celo do vnetja mišic in živcev. Učinki lokalnega preutrujanja mišic pa se prena-

šajo tudi po vsem telesu. Zato mora delavec napeti vso svojo voljo, da vzdrži delovni ritem. Poleg tega se v telesu aktivirajo tudi drugi mišični in živčni centri, kadar preobremenjeni center odpuhne. To pa ima za posledico fiziološko neugodje izvajalca operacije. Če s takim delom nadaljuje, se v proces vključuje vedno več mišičnih centrov, dokler ne nastane duševna in telesna depresija, tako da delavec oboli. Z večdnevni bolniškimi dopustom zanj problem ni rešen, če se mora vrniti na staro delovno mesto. Problem je mogoče brez pomoči inženirja za študij dela rešiti le, da na tako delovno mesto premestimo fiziološko bolj razvito osebo, ki sistematično goji ustrezen šport. To pa ne more biti trajna rešitev. Delovna mesta morajo biti pripravljen za potrebe človeka, tako da bo delal brez posledic za zdravje.

Iz navedenih razlogov je Tehnološka komisija metodo za ugotavljanje mej pri telesnem utrujanju dobro ocenila, saj je z njo mogoče težave že vnaprej odstraniti. Izdala je dovoljenje za uporabo v organizacijah ZP Iskra in priporočila strokovnjakom za študij dela, da naj jo začnejo takoj uporabljati.

Iz izkušenj vemo, da si nove metode zelo počasi utirajo svojo pot. Da se to tudi v tem primeru ne bi zgodilo, naj delavci, še predno začne tovarna uporabljati novo metodo, zahtevajo analiziranje dela po novem načinu povsod, kjer se pojavljajo težave. S tem bodo najbolj pripomogli k hitremu uvajanju koristne metode.

Druga metoda pa podaja rešitev za časovne dodatke pri privajanju na neko operacijo ročnega dela. Da bi mogli razumeti pomen navedene rešitve in ovrednotiti njeno vrednost za delovnega

Problematika gospodarskih razmer

(Nadaljevanje s 3. strani)

gospodarske ukrepe, ki bodo industriji zagotavljali enostavno in razširjeno proizvodnjo, ki bo tehnično, tehnološko in cenovno sposobna (konkurenčna) vključevati se v mednarodno delitev dela oz. nastopanje na tujih tržiščih.

V poročilu je precej govora o samoupravnem sporazumevanju za ugotavljanje in delitev dohodka, katerega smo v naši republiki ob močni podpori in aktivnosti sindikatov letos izvedli. To je bilo nujno potrebno storiti, da bi se že itak velike deformacije na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov pričele postopoma odpravljati. V bodoče pa bomo morali biti pozorni zlasti na dve strani. To je, da s sporazumevanjem ne bomo rušili principa stimulacije in principa nagrajevanja po delu. Na kratko rečeno — bi se s samoupravnim sporazumevanjem morali približevati nagrajevanju po rezultatih dela, ustrežni viški dela pa naj pomenijo ustrezne gospodarske naložbe v razširjeno proizvodnjo in družbeni standard. Tu vmes je niz kadrovskih momentov, od katerih sta zelo pomembna strokovni in socialni moment. Strokovni je bolj omejitvenega značaja, socialni pa bolj zaščitnega značaja. V sedanjih fazah morata biti oba prisotna, vendar se nehoti pojavljajo dileme glede ocenjevanja sposobnosti delitve na podlagi takih normativnih predpostavk in cenovnih gibanj, ko tudi določanje najnižjih OD ne zagotavlja kritja življenjskega minimuma in po drugi strani ko se ve, da dohodki niso bili doseženi na podlagi dela ali znanja. Kot tretja dilema pa je možnost povečane emigracije strokovnih kadrov

s področja Slovenije v sosedne države. Vso skrb bo v bodoče treba posvetiti pri dopolnjevanju samoupravnih sporazumov tudi v smeri usklajevanja med panogami v vseh gospodarskih dejavnostih, kakor tudi v negospodarskih dejavnostih. Gospodarske organizacije v različnih panogah imajo po krivdi gospodarske politike zelo različni gospodarski položaj, kar ponekod močno vpliva na dohodek in osebne dohodke zaposlenih. Mislim, da bi se sindikati morali uporneje prizadevati za izpolnitev ustavnega načela, da so na enotnem jugoslovanskem trgu delovni ljudje in organizacije združenega dela enakopravni pri opravljanju dejavnosti in pridobivanju dohodka na podlagi delovanja tržnih zakonitosti in družbenega usmerjanja gospodarstva ter

družbenega razvoja na temeljih samoupravljanja.

Na koncu bi na podlagi navedenega dodal še to, da je postala konstitucija TOZD pravno in politično urejenejša, da pa bo treba posvetiti še veliko skrbi tudi samoupravni, tehnološki, organizacijski in smiselni gospodarski urejenosti TOZD. V nasprotnem primeru bomo za te zadeve in za delitev OD porabili več časa kot je potrebno, namesto da bi se bolj posvetili organiziranju ekonomičnejše in rentabilnejše proizvodnje, kajti prav ta je predmet upravljanja in iz nje izvirajoča delitev oz. razpolaganje z velikim delom doseženega dohodka na samoupravni podlagi.

Opomba: TOZD = temeljna organizacija združenega dela

Leopold Mrak
Iskra Kranj

Plan za leto 1972 sprejet

(Nadaljevanje s 1. strani)

Gospodarski plan, ki je izdelan na teh osnovah predvideva naslednje rezultate:

Proizvodnja, računana po stalnih planskih cenah naj bi se povečala za 4% v primerjavi s predvidenim dosežkom v letu 1971, oz. v primerjavi s postavljenim planom za leto 1971 ni predvideno povečanje. Vrednost tako postavljenega plana znaša 120.000.000 dinarjev.

Ker so že več let gospodarski plani tovarne postavljeni na načelu tržnega gospodarjenja, je za predvideno proizvodnjo v letu 1972 že zagotovljena prodaja. Naš glavni kupec je Iskra-Com

merce, ki uspešno vodi prodajo naših artiklov zabavne elektronike.

Pri dviganju življenjske ravni delavcev je v planu predvideno povečanje osebnih dohodkov za 10%, kar nam dovoljuje sprejeti samoupravni sporazum. Za dvig družbene ravni pa so namenjena sredstva v skladu skupne porabe.

Delilno razmerje med skladi in osebnimi dohodki je 25:75. To razmerje nam ne omogoča vsega, kar si želimo, kakor ne pri osebnih dohodkih, tako tudi ne pri skladih, vendar v obstoječem položaju drugače ni možno narediti.

V investicijskem planu predvidevamo dve osnovni

S seje odbora za program in poslovno politiko ZZA

15. oktobra je bila zaključena javna razprava v OZD Zavoda o tezah k organizaciji ZZA in temeljnih organizacij združenega dela. V razpravi so sodelovale vse organizacije združenega dela. Pripombe so bile v glavnem konstruktivne in konkretne, nanašale pa so se največ na pristojnosti ZZA in TOZD ter na določilo o solidarnosti. Manj pripomb pa je bilo k ekonomskemu sistemu.

Posebna komisija IO SO je vse pripombe obdelala in na podlagi teh izdelala svoj predlog, na podlagi katerega je IO SO sprejel prečiščeno besedilo teh tez. Komisija glavnega direktorja, ki je sestavljala prvi predlog ter je na osnovi vseh pripomb OZD in IO SO izdelala svoj korigirani predlog tez. Na skupnem sestanku družbeno-političnih organizacij, predstav-

nikov organov upravljanja in komisije gl. dir. ZZA pa sta bila obravnavana oba predloga in nato sprejet enoten vsklajen predlog komisije gl. direktorja in IO SO, ki je sedaj predložen odboru za program in poslovno politiko v sprejem za predložitev svetu ZZA v končno potrditev oz. sprejem.

Po razpravi o podanih predlogih za sprejem tez k organizaciji ZZA oz. za njihovo takojšnjo vgraditev v statut ZZA in za sprejem takšnega statuta ter za sprejem najnужnejših organizacijskih sprememb za leto 1972, je odbor za program in poslovno politiko sprejel na seji 9. 12. 1971 naslednje sklepe:

— Odbor za program in poslovno politiko sprejme vsklajeni enotni predlog tez k organizaciji ZZA in TOZD in k ekonomskemu sistemu, ki so ga skupno sprejeli IO SO in predsedniki svetov, OZD ter komisija gl. direktorja in jih predlaga svetu Zavoda v potrditev s tem, da se z novim gospodarskim letom posluje po sprejetih tezah povsod v ZZA, kjer bo to mogoče, da pa se jih ne vnes v statut dokler ne bodo odstranjene določene splošne nejasnosti glede formiranja TOZD in ne bodo izdani novi zakonski predpisi, ki bodo bolj konkretno uredili to področje.

— Odbor za program in poslovno politiko predlaga, da svet Zavoda sprejme statut ZZA kot začasni statut, ki je že bil obravnavan in so bile zbrane tudi pripombe, vsebuje pa tudi določila, ki so vsklajena z zakonom o raziskovalni dejavnosti ter z zakonom o narodni obrambi; potrebno ga je le še vskladiti z novim statutom ZP Iskra.

M. V.

človeka, si najprej razložimo dva pjsma: priučevanje in privajanje.

Novega nekvalificiranega delavca moramo priučiti. Priučujemo ga na neko specializirano delo npr. na polaganje žičnih kit, na spajkanje priključkov, sestavljanje tipičnih sestavnih delov itd. S tem, da ga ozko specializiramo za eno od naštetih del dosežemo, da to delo enako dobro ali celo boljše opravlja kot kvalificirani delavec.

Ko je priučevanje zaključeno, postane iz nekvalificiranega delavca polkvalificiran ali priučen delavec, ki dobi ustrezno režijsko plačilno skupino. Na podoben način postopamo, kadar priučenega delavca priučujemo na drugo delo, torej kadar ga želimo prestaviti n. pr. od sestavljanja sestavkov na spajkanje priključkov žičnih kit.

Privajanje na delo pa ima povsem drug pomen. V tem

primeru privajamo že priučenega delavca na neko operacijo iz njegovega ožjega področja specializacije, če jo še ni opravljal ali kadar jo opravlja po krajši ali daljši prekinitvi. V primeru, kadar nastane med delom daljša prekinitve, torej kadar z operacijo nadaljuje npr. po 14 dneh, je treba zopet priznati nekaj časa za ponovno privajanje na operacijo. Med tem je delavec namreč nekaj gibov zopet pozabil in to tem več, čim daljša je bila prekinitve in čim zahtevnejše je delo.

Normirec, ki uporablja Work-Factorjevo metodo, ali ki normira s pomočjo kronometra dosedaj ni imel potrebnih napotkov za odredjanje teh dodatkov. Zato tudi teh vprašanj v delavnici niso mogli zadovoljivo reševati. Work-Factorjev čas velja za veliko serijo. Za manjše serije pa mora biti čas ustrezno višji, ker privajanje na operacijo še ni končano.

Če pa tako izdano serijo razbijemo na manjše naloge in dopustimo take prekinitve, da izvajalec operacije začne pozabljati podrobnosti, je treba tudi ta čas nadoknaditi. Podoben primer je pri snemanih časih, kadar smo npr. čas posneli pri 1000-krat ponovljeni operaciji, kasneje pa izdelamo delne naloge po 200 kosov z vmesnimi prekinitvami. Delavec tudi v tem primeru trpi izgubo, ker mu privajanja nihče ne obračuna. Pogosti so tudi obratni primeri pri snemanih časih, da snemamo čas, ko privajanje na novo ali na prekinjeno operacijo še ni končano. Tak posneti čas ni realen, zato pride kasneje, ko se pokaže večje prekoračevanje ali zadrževanje delovnega tempa do reguliranja norm, kar se s strani delavcev, kadar gre za administrativni poseg smatra kot strženje norm. Tudi te težave je mogoče z novo metodo vnaprejš odkloniti, ker se da krajšanje povpreč-

no potrebnega časa vnaprejš napovedati.

Oddelek za študij dela v ZZA je navedeno raziskovalno-razvojno nalogo z napotki za praktično delo z vsemi potrebnimi tabelami zbral v brošuri »Časovni dodatek pri privajanju na samostojen delovni cikel«. Založnik je ISKRA — ZZA. Brošura je izšla junija 1971. Iz nje je razvidno, da je glavni avtor tovariš Evgen Marek, dipl. ing., soavtor pa Daro Zvab, ing., ki je vodil praktični preskus v tovarni ISKRA — Polprevodniki Trbovlje. Zahvala za uspešni preskus gre za to tudi delavkam in vodilnemu osebju v tovarni Polprevodniki, ter tovarišu Marku Zivcu, dipl. ing., ki je preskus izveden.

Tehnološka komisija je to poročilo oddelka za študij dela v ZZA ugodno ocenila. Tovariš Pavle Sešek, dipl. ing., ki se je že dalj časa ukvarjal s problemom malih serij v tovarni ISKRA —

Aparati, v obratu Signalno-varnostne naprave, pa je celo izjavil, da ima delo veliko praktično vrednost. Zato je Tehnološka komisija ZP ISKRA delo sprejela in dovolila uporabo v organizacijah ZP ISKRA. Smatrala je, da je za vsakodnevno rabo predložena snov preobširna in da naj jo ZZA izda v skrajšani izdaji. Ta naj obsega le nujne napotke, praktične primere in potrebne tabele. Nadalje priporoča, da se strokovne službe v tovarnah ZP ISKRA s snovjo čimprej seznanijo in jo začnejo uporabljati, saj je mogoče z novo metodo odpraviti vrsto težav in sporov.

Obe navedeni metodi sta svojina ZP ISKRA in je za nadaljnje izvode treba ZZA plačati le razmnoževanje. Podobnih, tako dognanih rešitev v svetovni tehnični literaturi še nismo zasledili, zato je ta dosežek za ZP ISKRA toliko bolj pomemben.

M. L.

Nagrade za novoletno nagradno križanko

Za pravilne rešitve novoletne nagradne križanke je uredništvo pripravilo naslednje nagrade:

1. nagrada	250 din
2. nagrada	100 din
5 nagrad po	50 din
5 nagrad po	30 din
5 nagrad po	20 din
10 nagrad po	10 din

Rešitve nagradne križanke pošljite na uredništvo glasila »Iskra« Kranj, Savska loka 4, do vključno 15. januarja 1972.

Pripomba: Vse reševalce prosimo, da naj pošljejo točne naslove, predvsem pa v kateri tovarni so v službi. Na ovitek obvezno napišite »Nagradna križanka«.

Iskrice ob Novem letu

- Cene so zaustavljene zato, da jim zaradi divjanja na poledici ne bi spodrsnilo.
- Koledar Iskre za leto 1972 je v znamenju športa. S tem želi verjetno propaganda vzpodbuditi duh in večji delovni elan.
- Neverjetno! Odbor za organizacijo proslave 25 let Iskre še vedno obstaja. Prej namreč ne more prenehati z delom, dokler vse organizacije ne poravnajo stroškov proslave.
- Kaj želijo za novo leto:
 - birokrat: obrazce pisati v 10 izvodih,
 - delavec: pri plačah upoštevati dejanske poudaržitve,
 - nabavni referent: hladilnik, ki bo zamrznil cene za vse leto,
 - direktor: odpravo reelekcije.
- Prosim, da me vključite v inventurno komisijo! Zakaj? Rad bi dobil dober izgovor, ko me med prazniki ne bo doma.
- V novem letu si želim na delovnem mestu tak mir, kot sem ga imel doslej.
- Socialna diferenciacija se mnogo lepše sliši kot pa da imamo bogate in revne ljudi.
- Če bi hotel kdo od svojega dela obogatiti, bi moral biti čarovnik.
- Višjim se je zvišala članarina ZK. Spet bodo imeli dober izgovor za izstop.
- V Elektromehaniki bo po novem pravilniku mojster ocenjeval delavce. Po mnenju nekaterih pa je ocenjevalna lista pomanjkljiva, ker ne vsebuje dodatnih točk za prijetno zunanost, ki je že doslej imela velik vpliv.
- Zakaj te ni nikoli na delovnem mestu? Šef me ne mara, pa mu grem raje izpred oči.
- Marsikdo nosi modro haljo samo zaradi vtisa, da dela.

Mladi iz Iskre v Kr. gori

V soboto in nedeljo 18. in 19. decembra je mladinski aktiv v iskrinem obratu mehanizmov v Lipnici organiziral dvodnevni izlet v Kranjsko goro. Kot je povedal sicer zelo redkobesedni predsednik mladinske organizacije v obratu mehanizmi Tomo TOMAN, je bil glavni namen izleta spoznavanje mladih med seboj, po drugi strani pa je bila mladim omogočena zimska rekreacija v tem lepem, po smučarskih terenih poznanem turističnem centru; zaupal nam je, da za ta izlet ni bilo pravega zanimanja med mladinci, čeprav je bila organizacija po tehnični in finančni strani res odlična. Kljub vsem težavam pa je izlet uspel, kar dokazuje dejstvo, da smo v ISKRI pridobili precej novih navdušenih smučarjev in drsalcev. Seveda pa pri začetnikih ni šlo brez kritičnih, za opazovalce včasih precej smešnih trenutkov, ki jih je spremljal boleč udarec v koleno ali zadnjo plat, kajti ledena ploskev je neusmiljena in nemalokrat zahteva svoje žrtve.

Toda konec dober, vse dobro; razpoloženje je bilo kljub temu veselo.

Ob prijetni glasbi in pričakovanju dobrega kosila sem se pogovarjal z mladimi o njihovi oceni organizacije izleta, oziroma o izletu samem.

SOLAR SLAVICA, 15-letna delavka: »Vse je bilo zelo dobro organizirano, posebno pa sem navdušena nad prekrasnimi smučarskimi tereni.«

HINKO ULE, 21-letni študent elektrotehnike, štipendist ISKRE: »Tukaj mi je zelo prijetno; dobro se počutim med novimi prijatelji. Menim, da je kraj res domiselno izbran, saj so tereni za smučanje in drsanje v neposredni bližini. Pohvaliti moram tudi organizatorje, saj je bil izlet res brezhibno organiziran. V bodoče si želim še večje sodelovanje med študenti in mladimi iz tovarne.«

BREGAR JOŽE, 22-letni strojni tehnik iz obrata ATN: »Predvsem me veseli, da je mladina našla način medsebojnega spoznavanja, pri katerem na smo mimogrede izkoristili vse možnosti rekreacije na snegu in ledu.« »Naučil sem se drsati in sem že, ne da bi se hvalil, pravi virtuozi na drsalkah«, je še hudomušno pripomnil dobro razpoloženji Jože.

VINKO SOLAR, 24-letni delavec: »Imam sicer precej boleče izkušnje v dvoboju z ledeno ploskvijo, toda kaj hočem, vsak začetek je težak. O organizatorjih pa mislim vse najboljše.«

To je bilo le nekaj misli mladih, ki zgovorno pričajo, da si mladi želijo še več podobnih izletov in pozdravljajo pripravljenost mladinske organizacije, da v bodoče nadaljuje s podobnim načinom zблиževanja mladih.

Na koncu se v imenu vseh udeležencev izleta zahvaljujem PK ZMS Elektromehanike za njihovo finančno pomoč. Jože Poglajen

Aparati: Uspešno sodelovanje z mladinci iz Avtoelektrike

13. novembra smo se odpeljali iz Ljubljane proti Primorskemu. Vreme za naš izlet nam ni bilo preveč naklonjeno. Pot nas je vodila prek Črnega vrha, Ajdovščine v Staro Gorico, kjer smo si ogledali znamenitosti mesta, nakar smo se odpeljali v Šempeter v Iskrino tovarno »Avtoelektrika«. Naš namen je bil, da si ogledamo tovarno in se pogovorimo z mladi-

dinci iz novogoriške tovarne, se seznanimo z njihovim delom in problemi.

Povabili smo jih k medsebojnemu sodelovanju za krepitev odnosov mladine med tovarnama. Na kraju našega razgovora smo se mladincem iz »Avtoelektrike« toplo zahvalili za sprejem in pogostitev. Iz Šempetra smo nadaljevali pot proti Tomaju, kjer smo poskusili pravi primorski teran, ki je bil res odličen, nakar smo se odpeljali v Lipico, kjer smo igrali in se zabavali. Naša zadnja postaja so bile Senožeče. Tu smo večerjali, potem pa smo se zadovoljni in dobre volje odpeljali proti domu. Nada Pantar

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Šilc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int 333 — Tisk in kličej: »CP Gorenjski tisk« Kranj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega očeta

IVANA ROZMANA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem na liniji central v ohišju in delavnice posebnih naročil obrata ATN za izraze sožalja, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Hči Ida Križaj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi očeta

MILOSA RADANOVIČA

se najlepše zahvaljujem sodelavcem obrata ATN in sindikalni organizaciji Iskra za izraze sožalja ter denarno pomoč.

Hči Rada Radanovič

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

JOŽETA VIDAVA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v obratu »Števc« za izraze sožalja in finančno pomoč.

Hčerka Karla Benedik z družino

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta

JANEZA REŠKA

se iskreno zahvaljujemo sodelavcem v montaži rotacijskih strojev, pri izdelavi vrvic za ATA in na liniji ploščatega releja v obratu ATN v kranjski tovarni za izraze sožalja, venec in finančno pomoč.

Hčerke
Francka Štefančič
Rezka Mršek
Angelca Ačimovič

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta

JOŽETA DRŽAJA

se iskreno zahvaljujemo kolektivoma »otodjarn« in »finančne službe« v kranjski tovarni za izraze sožalja, darovano cvetje in pomoč, ter vsem tistim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi našim sosedom — posebno tov. Franju Brunskoletu, ki so nam ob najtežjih trenutkih stali ob strani.

Žena Karolina ter
hčerki Marija Ristič in
Vera Držaj

ZAHVALA

Ob izgubi mojega dragega očeta

JOŽETA ERZENA

se vsem sodelavcem iz stare lakirnice obrata EMI v kranjski tovarni zelo zahvalim za izraženo sožalje in pomoč.

Hčerka Francka

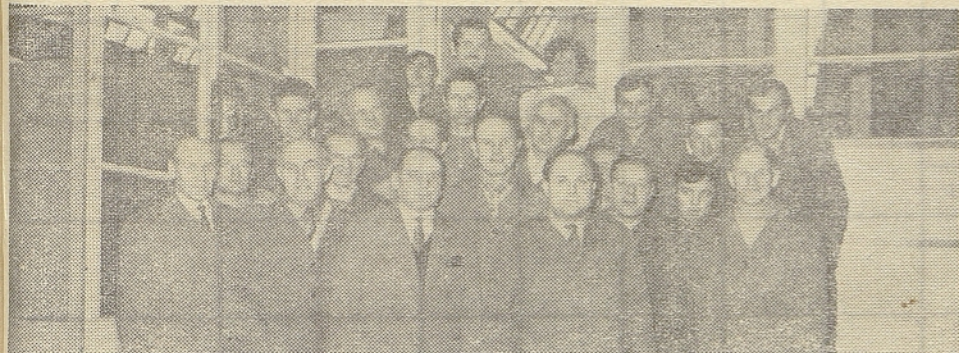
ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

JOŽETA LOMBARJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v obratu EMI — oddelek duroplasti za izraze sožalja in finančno pomoč.

Sin Jože Lombar

V zaslužni pokoj je odšel jubilar 25-letnega dela v kranjski Iskri — tov. Miha Podgoršek. Znan je bil kot izredno vreden in marljiv rezkalec v strojni orodjarni in, kar vzbuja posebno pozornost, vsa leta je delal pri tistem stroju kot je prvi dan pred 25 leti začel. Izredno prizadevno je sodeloval tudi pri sindikatu in samoupravnih organih. Sodelavci so mu pripravili lepa spominska darila, mu zaželeli čimveč zadovoljnih let, ker pa je vnet lovec, so mu zaželeli še lovsko srečo

